

ПОКЛОНЕНИЕ ДО БОЖИ ГРОБ НА БАБА ЦАНКА-1927 год.

/преписано от нейното тефтерче-дневник без корекция, може да има грешки/

В парахода ни дадоха тесни кабинки от по 4 легла или 6-8 различно и едно много просто голо дюшече с възглавничка. За ядене рекохме постно, те ни донесоха грах сварен, уж посен, а намерихме вътре парче месо.

За 7.IV. Благовещение, уж искахме риба, а ни дадоха леща, а на 8.IV. дадоха риба -в петък, ний я не ядохме.

От Цариград като потеглихме беше 7.IV. 3ч.15 мин. следобяд-Благовещение. За хатъра на англичани и французи, които пътуваха в I-ва класа, понеже искали да видят Босфора- изминахме около целия Цариград. Минахме около изгорения дворец на султан Хамид, край американското училище „Роберт Колеж”, край кулите, от които турците са стреляли и са бранили Цариград от неприятели, защото брега там е най-тесен . Минахме покрай „Кавак”, най-красивия край, който е бил достояние на много богати хора. Като свършихме „Босфора” върнахме се назад. Това бе все по Черно море, после взехме назад, от там за Дарданелите, което сме преплували посред нощ-срещу 8-ми в 12 часа-Дарданелите.

На 8-ми плавахме по Мраморно море- след туй почнахме Средиземно море, то е голямо. На 8-ми виждаме острови, баири, но днес на 9-ти вече не виждаме никаква земя. Само море и небе. Водата е синьо-черна. Парахода е голям, че леко се пътува. До сега ни запази Бог всички здрави, бодри, весели. Малко само ни се вие свят, но то е нищо, затова благодарим.

На 8-ми минахме острова „Родосито” вдясно както пътуваме към югоизток.

На 9-ти през деня, в 5 часа следобяд се показа остров „Кипър”, но до 6 и половина пътувахме докато се открие целия остров. Той е голям, казаха ни, че населението е 600 000 жители.

От там като продължихме пътя си, на 10-ти сутринта осъмнахме в 6 и половина в Бейрут. Хубав град, близо до пристанището, но не слязохме, защото компанията не искаше, тъй като ако слезем сутринта трябва цял ден да се скитаме и вечерта чак да се приберем. Тоя град е под турско владение и много близо до него имаше голям сняг, кога е навалял неизвестно. Планината е „Санин” на която беше снега. Бейрут-французко владение, тук времето беше много хубаво, топло, весело. Съблякох кожуха, но не отидохме в града, защото трябваше всеки да похарчи по 6-700лева –от икономическа гледна точка.

На 11.IV. стигнахме в Кайфа. В 6 часа ни прекараха с лодка. В 9 часа ни сложиха ваксина против жълта блатна треска. В 2 часа пропуснахме влака и заминахме с автомобили, камиони за Иерусалим. Тук в Кайфа гледахме една местност „Ана Некога”-Наполеон Бонапарт идвал на нея. От 3ч.15 мин. от Кайфа за Иерусалим. Стигнахме Афула..., минахме край Назарет и кладенеца на Яков. Имаше много канари, баири, Балкан все, маслинови гори. Ний искахме да спрат автомобилите да отидем в Назарет, но Сазонов не се съгласи, че ще закъснеем за Иерусалим, ще затворят манастира и няма

да ни пуснат да влезем. А то едни извивки на пътя, едно нещо все зик-зак, все криволици, страшен път, но да отидем по-сетне..... Но не отидохме защото там беше на път, а ако тръгнем от Иерусалим е 140-150 км. път и искат за отиване и връщане около 1 и половина- 2 лири и компанията се не съгласи и не посетихме Назарет.

11.IV.1927 год. Стигнахме вечерта в 9-10 часа в манастира „св. Костадин“. Там ни дадоха легла и спяхме. Сутринта на 12 жени позволиха да отидат на черква, а после почивахме цял ден.

На 13-ти сутринта в 8 часа отидохме на черква „Св. Костадин“. След това на двора ни каниха с по едно кафе. От там отидохме в патриаршията при един Владика. Във външното отделение на мъжете миша по десния крак, а на нас вътре, в друга стая ни поливаха да си мием ръцете. Същевременно след това няколко духовници пееха молитви на гръцки „Кирие елейсон“/Господи помилуй/. После влязохме при Владиката, записахме си имената и платихме в турски лири, най-малко по 3 долара и ни дадоха индологенциите хаджийски, с което вече ни нарекоха половин хаджии. Тогава ни заведоха при Божия гроб и около 20 души духовници обиколихме Гроба в един глас хорowo пяхме –Кирие елейсон/Господи помилуй/. С тази песен изкарахме първия камък, дето е бил вкаран Исус, от там при плочата-миропомазание, мястото дето е бил положен във външното отделение-наглед висок камък. После, дето е бил погребан, гдето са делили дрехите му и други места в разни вери-гръци, арменци, копти, /египтяни/, араби, сирийци и др.

На 14-ти в 6 часа отидохме на гроба на св. Богородица и направихме панахида за умрелите. Гробището е дълбоко 50 стъпала. И от там в Гетсиманската градина, дето Исус се молел и дето го предал Юда, гдето учениците му заспали, а маслиновото дърво под което е бил вързан Господ се разделило после на четири според разцеплението на верите. На пътя после видяхме камъка, на който Исус Христос бил казал на учениците си „Отче наш“. От там отидохме на манастира „Мария Магдалина“, която поднесла яйцето на Пилат и му каза „Христос Воскресе“. Този манастир е направен от русите, там е погребана майката на руския цар Николай. Отидохме и на мястото, където се пази пояса на св. Богородица. И на църквата „Св. Стефан Архидякон“, който е бил убит с камъни пръв за Христа-св. Богородица гледала на среща из зад една колона. После ходихме в църквата „Св. Иоаким и Анна“-руски манастир. После минахме край къщата-Съдилище Пилатово, каменно голямо здание, през вратата са извели Христа. Дето Христос паднал и се подпрял на дувара и ръката му потънала в камъка. Целуваме го. Тук близо има параклис с неръкотворен образ на Св.Вероника. Следобяд ходихме на руската черква на вечерня.

15.IV. Отидохме за Витлеем. Пътя е дребен камънак и цимент, равен, мек, хубав, всичко 11 км. Пещерата, а над нея манастир. Християни, абесинци, арменци, католици имат дял тук. Първом отидохме при звездата, после слизаме още 5 стъпала дето е пещерата на родилия се Христос. От там излязохме нагоре 2 стъпала, дето са били изклани за Христа 14 000 деца от

цар Ирод. На 1-2 м разстояние е била св. Дева Мария все в същата пещера, където се е крила с Иисуса без да я видят. На 150 м. разстояние е манастира дето св. Богородица е закърмила Иисуса, там е текла кърма. Тая черква е католишка. Не е голяма, но хубаво, чисто подредена. Навсякъде там видях католишки икони. От там си купихме кърмата на св. Богородица, която се взема от млади жени, които нямат кърма. Продадоха ни ги за 20 пари пакет. След туй ни заведоха да напишем имена при св. Владика. Там писахме живи и умрели. Един брат даде 5 гроша, писа няколко имена, но Владиката му се скара, че малко дал, а брата каза, че е беден-той му рече вземи си ги и той си взема парите и не му даде иконка. След туй ни заведоха в една дива градина и ни дадоха обяд-зелени, червиви маслини, нахвърляни по масата. Някои от бедните граждани ги ядоха, и селяните също ги ядоха, но които си носехме ядохме си своята провизия.

16.IV. На Лазаровден след обяд в 2 часа служиха патриарха, 6 владици и попови-53 души всичко. Голяма церемония и лития до Гроба Господен и Храма. Влизаха и излизаха до 6 часа вечерта.

17.IV. Връбница-бяхме на Гроба Божи.Служиха 12 владици и Патриарха-много тържествен ден, всичко служиха 38 души. Неописуемо красиво, всички облечени в коприна.

„Св. Сава” манастира не посетихме, защото не ходят жени там, а само мъже. Само 2 жени го посетиха, които бяха най-близки на Сазонов, но те не влезли, а им разправяли. Аз черпя сведения от мъжете.

На 19.IV. ходиха-там била много голяма пустиня и висина, като погледнеш назад свят се завива на човека. Там живеел св. Сава-постнически живот. Един ден неговата майка искала да дойде при него да се помоли. Той й казал:”Майко аз ще се моля за тебе и не й разрешил да влиза, защото е жена и за туй и днес жени не се пускат. Когато един ден се молел дошъл при него един лъв и искал да го яде, но той му казал-махни се на страна и той останал, при него живеел 3 год. Но един ден взел да му дърпа скута,св. Сава му рекъл:”Аз мисля,тук манастир да направя, а ти искаш да ме ядеш” и лъва го напуснал и си отишъл от там. Той изградил манастир и се заселили там около 5000 души калугери. Живеели там, но започнала да се свършва водата и те започнали да роптаят на св. Сава като го заплашвали, че ще напуснат манастира. Той им казал да се помолят усърдно на Бога и тогава като го сторили забелязали, че е наквасено едно място, на което едно муле с крак побутвало. Забелязали влага и видели вече от канарата как сълзи вода. После те окопали на това място 3 като казанчета копки всяка и до днес тази вода не се увеличава и не намалява. Тези монаси си служели с водата и живеели, а после във война дошъл Персийският цар и ги изклал. Техните глави се съхраняват в манастира „Св. Никола”. Там близо бил манастира „Св. Иоан” и по далеч насам по пътя „Св.Теодосия”, манастир където е погребан св. Теодосий, също и Св. Софроний, св. Филип, майката на св. Теодосий и една руска принцеса.

На 20.IV. сутринта в 6 часа заминахме за Елеонската гора. Преди да стигнем там спряхме гдето са се молили 12-те Апостоли след Възкресението. Мястото е в земята, гдето са се крили от евреите. След това се отбихме при една стара църква, която е била съборена и възстановена от французите. Също ходихме в църквата, в която е намерена главата на св. Иоан Предтеча, трон направен с мозайка. Посетихме и друга църква, в която се е възнесъл Иисус Христос и се качихме на канбанарията от 259 стъпала. Само няколко по-млади хора и аз се качихме, другите не се мъчиха. От там се вижда целия Иерусалим с околността. Камбаните са толкова големи, че 4 часа далеч се чуват кога бият. Елеонската гора е висока от Иерусалим 1 км. Там има паметник на един игумен роден 1831-заклан 1909г.-Януарий. После отидохме на Галилея, дето се явил Иисус Христос на учениците си, гдето Тома си турил пръста на раната, за да повярва. По настрана, в двора е мястото, гдето Иисус Христос благословил хляба и двете риби и нахранил около 5000 души, без жените и децата. После отидохме в малка Галилея, гдето се молела св. Богородица 40 дена и маслиновите дървета ѝ се поклонили, тогава ѝ се явил Ангел Господен и ѝ казал, че след 3 дена ще бъде при сина си. От там отидохме в затвора, дето бил арестуван-дълбок затвор 10 м. дупка в канарата. Има 2 пръста халки и там връзвали на всеки затворник по един тежък камък за врата. Отгоре пък на горния етаж пък има две дупки издълбани, където са били краката на Иисус. Има много иконички. После ходихме в затвора на св. Петра, гдето св. Архангел дошъл и го извадил. После от един купел взехме вода.

На 26-ти ходихме в Йордан. Първо стигнахме на Мраморно море, там си омихме краката и взехме вода от морето, после отидохме на река Йордан. Като стигнахме на реката нашия другар-отец Михаил от с. Бистрица влезе заедно с игумена на манастира „Св. Иоан Кръстител”/грък, но говори на руски/ в една лодка и светиха вода. С лодката на мястото, където Иисус Христос се е кръстил от Иоана. Там бяха сложили голяма маса и икони, които целувахме. Разделиха ни на две. Имаше една голяма, покрита палатка, където ний-жените се съблякохме и там се окъпахме отделно. Но водата е мътна, само тиня, краката потъват, не може човек да ги измие лесно. Изпрахме си дрехите, с които се къпахме и отидохме в манастира „Св. Иоан Кръстител”. Там ги простряхме да изсъхнат и ни сервираха обяд по 2 яйца на човек и по малко сирене. Нагостиха ни и ни изпратиха много весело и любезно, но във всеки манастир в който идем все като пишем и дадем парички посрещат те, иначе се чумерят.

Яфа-пристанището е европейско. Там бяхме от 30.IV. от обяд и в манастира „Св. Георги”.

На 1.V. бяхме в Телавив и Яфа, на 2.V. тръгнахме сутринта от Яфа. В 9 часа се качихме на параход „Азия”-французки и чакахме до 3 и половина часа и тръгнахме. Той е по-малък от „Канада”, с който отидохме. В „Азия” имаше миню-закуска в 7 часа-сутр./масло, мармалад, бисквити/, обяд 11

часа./разни макарони, боб, леща, грах и вече хубави ястия-месо/само в сряда няма месо. Всеки обяд и вечер има и десерт, бадеми, орехи, чай.

На 3-ти плавахме през Средиземно море.Само него виждам и нищо друго, но по едно време почна земя да се вижда. Къде 2 часа през деня минахме о. Крит, в ляво едни бели красиви здания-родното място на Венизелост. Имаше големи вълни и ни беше страх.

На 5-ти минахме край Цариград и заминахме за Кюстенджа, защото парахода не се спира в Цариград. Изгледахме го и го заминахме. Сега вече напуснахме Мраморно море и влезнахме в Червено. Вече 3 и половина часа-цяла нощ цяла нощ пътувахме.

Сега 6-ти Георгьовден, ставаме, но всички са замаяни, почти всички повръщат, всички са болни, но аз се държа. Ходихме на закуска. Днес обяда беше лавут и риба солена с малко картофи, без чай. Стигнахме още сутринта Кюстенджа. Там е голямо пристанище. Цял ден прекарваме в парахода на почивка. Града не видяхме, защото е далеч, не ни пускат да слизаме. Вечеря има –супа фиде, месо с туршия-краставички-бадеми и чай.

Срещу 7.V. не спяхме, защото цяла нощ ни хапеше нещо. Събличах се, посках се-намерих една въшка. Пред другарките като казах, всичките се вдигнаха против мен. Трябвало да мълча, защото и по техните гърбове ги имало, но те се научили да търпят и кротуват. Трябвало и аз тъй да правя.

На 8-ми сутринта в 5 часа стигнахме в Кавак, Цариград и чакахме за комисия, но не ни гледаха, а ни водиха в Карантината. Там ни къпаха и дезинфекцираха дрехите и ни върнаха пак в парахода. Хамали ни взеха багажа и го внесоха в лодки, а ние се качихме на други лодки и ни закараха в митницата. Най-първо се хванаха в моя куфар, но аз се поотстраних и омълчах, не отидох да го отворя. През туй време един дал 10 лири бакшиш и ни освободиха. После ни земаха по 15 гроша.

9.V. Прекарахме в хотел „Босна”, ул.”Сефкенази”-Цариград

11.V.Тръгнахме в 8 и 20 часа от там.

18.V. Ходихме на Кръст. манастир-игумена беше починал преди 10 дни. Лот кога съгрешил с дъщеря си Бог му казал да посади три дръвчета и да ги полива докато се хванат, но дяволът му пречел. Когато тръгнал за вода той му я напивал, а му било казано тя да е цяла, ненапивана. Разстоянието било 50 км.до р. Йордан, откъдето вземал вода. После Бог му казал да измени пътя, за да запази водата и той така направил. Дървото се хванало и станало голямо. Кога се правил Соломоновия храм, сега св. Святих търсили дърво, мерили го, уж става-отсекли го за напречно, но напречно дошло дълго и не станало-а за дълго било късо. Евреите го нарекли проклето и тъй стояло с години. Кога трябвало да разпъват Христа потърсили дърво за кръст и се сетили за него, проклетото. Взели го и направили кръста Господен. За това

и ний вземаме пръст от където е расло дървото. После отидохме в манастира „Св.Симеон“.